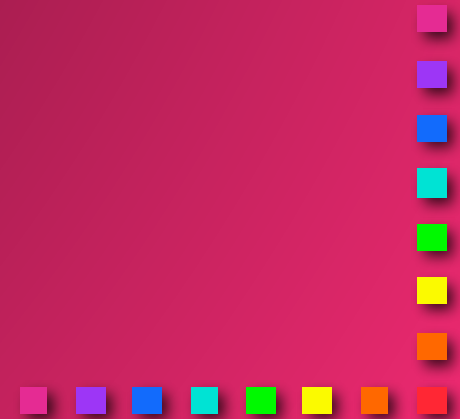

Οπτική Απόλαυση και
Αφηγηματικός
Κινηματογράφος (1975)

Laura Mulvey

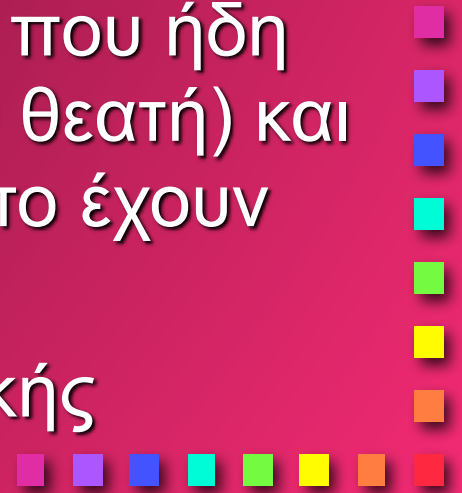

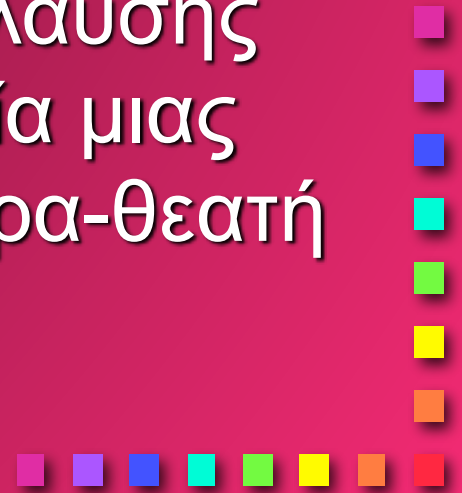
Το άρθρο αυτό επιβεβαιώνει τη γνώμη πολλών φεμινιστών/τριών κριτικών του κινηματογράφου ότι το ανδρικό βλέμμα κυριαρχεί στις ταινίες του κλασικού Hollywood.

Σαγήνευση και κινηματογράφος

- ✦ Ο κινηματογράφος μας γοητεύει (μας προκαλεί συναισθήματα), μέσα από τις εικόνες και το θέαμα
- ✦ Η Mulvey χρησιμοποιεί την ψυχανάλυση 'για να ανακαλύψει που και πώς η γοητεία του κινηματογράφου ενισχύεται από προϋπάρχοντα μοτίβα σαγήνευσης που ήδη δρουν εντός του υποκειμένου (=του θεατή) και των κοινωνικών σχηματισμών που το έχουν διαμορφώσει'
- ✦ Προτείνει τη χρήση της ψυχαναλυτικής θεωρίας 'ως ένα πολιτικό όπλο'

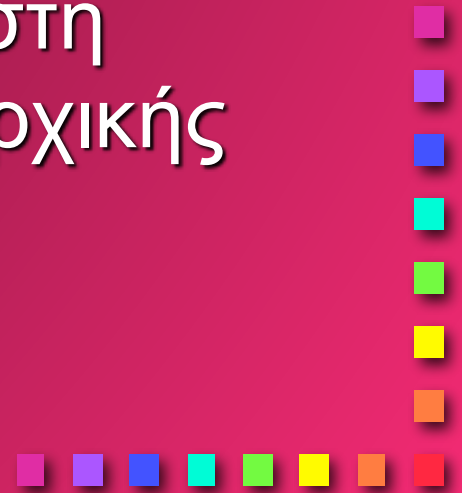

- ★ Κατά τη Mulvey, ο μόνος τρόπος για να απελευθερωθεί η γυναίκα από τη σεξουαλική της εκμετάλλευση στις ταινίες είναι η αποδόμηση των σύγχρονων ταινιών.
- ★ Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την αφαίρεση της οπτικής απόλαυσης από την ταινία και τη δημιουργία μιας απόστασης ανάμεσα στον άνδρα-θεατή και τον γυναικείο χαρακτήρα.

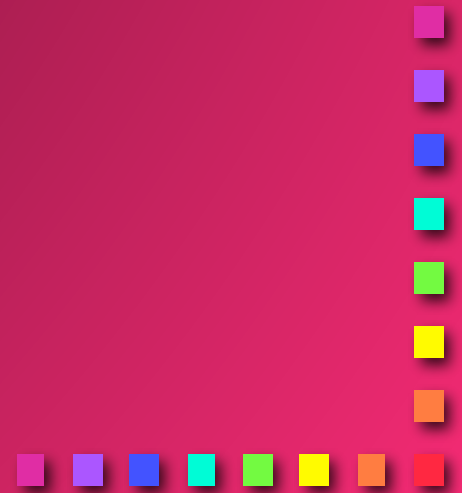
Κινηματογράφος και Απόλαυση

- ★ Ο χολιγουντιανός / εμπορικός / αφηγηματικός κινηματογράφος χειραγωγεί την οπτική απόλαυση.
- ★ 'Κωδικοποιεί το ερωτικό μέσα στη γλώσσα της κυρίαρχης πατριαρχικής τάξης'.

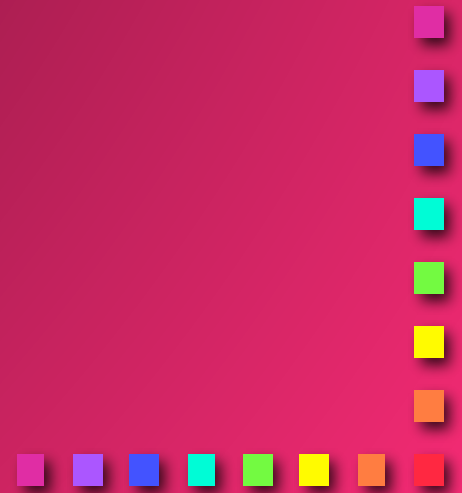
Σκοποφιλία

- ◆ Όρος του Freud που αναφέρεται στο να κοιτάμε κάποιον/α ως ερωτικό αντικείμενο (Sigmund Freud 1905, στο 'Τρία Δοκίμια για την Ψυχανάλυση').

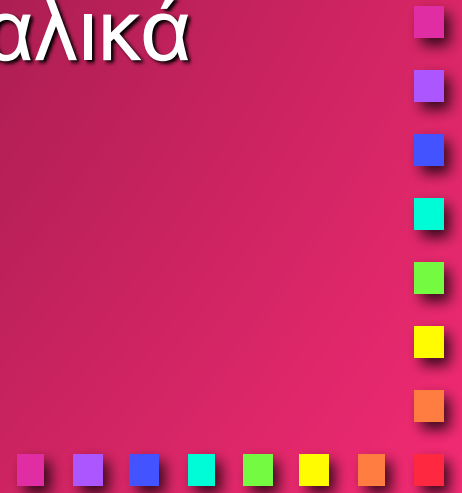

Σε ορισμένες περιπτώσεις το ίδιο το
κοίταγμα είναι πηγή απόλαυσης.

Αντίστροφα, απόλαυση υπάρχει όταν το
άτομο γίνεται αντικείμενο κοιτάγματος.

Μέσα από την ψυχαναλυτική θεωρία του Freud, μπορούμε να κατανοήσουμε γιατί στις κινηματογραφικές ταινίες οι γυναίκες εμφανίζονται συχνά ως σεξουαλικά αντικείμενα.

Στο άρθρο της αυτό, αναγνωρίζει
τρεις οπτικές γωνίες μέσα σε μια
ταινία, οι οποίες καθιστούν τη
γυναίκα σεξουαλικό αντικείμενο.

- ★ την οπτική γωνία του άνδρα-πρωταγωνιστή για τον γυναικείο χαρακτήρα της ταινίας
- ★ την οπτική γωνία του κοινού για τον γυναικείο χαρακτήρα
- ★ την οπτική γωνία του ανδρικού κοινού για τον ανδρικό χαρακτήρα της ταινίας.

Μέσα από την τρίτη οπτική γωνία, το ανδρικό κοινό ταυτίζεται με τον ανδρικό χαρακτήρα του έργου και θεωρεί τον γυναικείο χαρακτήρα ως προσωπικό του σεξουαλικό αντικείμενο.

Οπτική Απόλαυση

Η Mulvey υποστηρίζει ότι ο κινηματογράφος παρέχει οπτική απόλαυση μέσω:

- ★ της σκοποφιλίας
- ★ της ταύτισης του κοινού με τον ανδρικό χαρακτήρα.

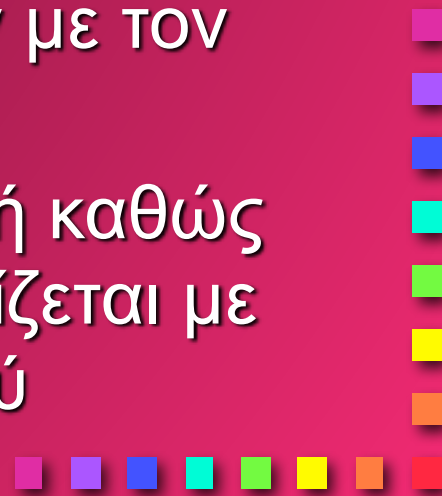
‘Γυναίκα ως εικόνα, άντρας ως φορέας του βλέμματος’ I

- ★ Η απόλαυση του κοιτάγματος έχει διχοτομηθεί σε ενεργητική/αρσενική και παθητική θηλυκή
- ★ Οι γυναίκες συνδηλώνουν την ιδιότητα του βλεπόμενου αντικειμένου (‘to-be-looked-at-ness’)
- ★ Η οπτική παρουσία των γυναικών τείνει να παγώνει τη δράση τις στιγμές της ερωτικής παρατήρησης

“Γυναίκα ως εικόνα, άντρας ως φορέας του βλέμματος” II

- ★ Η γυναίκα λειτουργεί ταυτόχρονα ως ερωτικό αντικείμενο για τους χαρακτήρες στο εσωτερικό της αφήγησης και ως ερωτικό αντικείμενο για τους θεατές στο κοινό (αντικείμενο φαντασίωσης).
- ★ Οι θεατές οδηγούνται να ταυτιστούν με τον άνδρα-πρωταγωνιστή.
- ★ Η εξουσία του άνδρα-πρωταγωνιστή καθώς ελέγχει την εξέλιξη της πλοκής ταυτίζεται με την ενεργητική εξουσία του ερωτικού βλέμματος

Φετιχιστική Σκοποφιλία

- ◆ Η εικόνα της γυναίκας φέρει επίσης μια απειλή.
- ◆ Υπάρχουν δύο τρόποι για να αντιμετωπίσει ο άνδρας-θεατής το φόβο που του προκαλεί η θηλυκότητα (φόβος ευνουχισμού):
 - ◆ διερεύνηση της γυναίκας, απομυθοποίηση του μυστηρίου της
 - ◆ άρνηση του ευνουχισμού με τη μετατροπή της γυναικείας μορφής σε φετίχ, ώστε να γίνει καθησυχαστική αντί για επικίνδυνη (υπερεκτίμηση, λατρεία της γυναίκας-σταρ)

Το ανδρικό βλέμμα και η φετιχιστική σκοποφιλία

- ✦ η σκοποφιλία είναι η κινητήρια δύναμη ως προς τις κινήσεις και την τοποθέτηση της κάμερας.
- ✦ το βλέμμα είναι ανδρικό, και οι θεατές καθοδηγούνται να ταυτιστούν με το ανδρικό αυτό βλέμμα.
- ✦ ο κινηματογραφικός μηχανισμός δεν είναι ουδέτερος ως προς το φύλο (σε μεταγενέστερες αναγνώσεις εκτιμήθηκε ότι και η ίδια η κάμερα καταγράφει τη σεξουαλική διαφορά).

